

SŁOWNIK KATECHETYCZNY

WYDAWNICTWO
SALEZJAŃSKIE

tysiąclecia chrześcijaństwa, red. R. Chalupniak, J. Kistorz, Opole 2001, s. 199–208; TENŹE, *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce*, w: *Katecheza wobec wyzwań współczesności*, red. R. Czekalski, Płock 2001, s. 67–77; TENŹE, *Filozofia polskiego Dyrektorium katechetycznego*, w: *Katecheza w służbie wiary*, dz. cyt., s. 47–65;

ROMAN MURAWSKI SDB

DYREKTORIUM OGÓLNE O KATECHIZACJI

Dyrektorium ogólne o katechizacji zostało opublikowane przez Kongregację ds. Duchowieństwa 15 VIII 1997. Jest to druga, po → *Directorium catechisticum generale* z 1971, realizacja postanowień Soboru Watykańskiego II, który polecił zrehabilitowanie dyrektorium „katechetycznego nauczania ludu chrześcijańskiego” (DB 44). Jest to dokument oficjalny Stolicy Apostolskiej służący ujednoczeniu wielu inicjatyw katechetycznych o charakterze nie tylko inspirującym, lecz również normatywnym. Kościół realizujący od 2 tysięcy lat niezliczone formy katechezy, pobudzany nieustannie działaniem Ducha Świętego, spłaca w ten sposób dług ewangelizacji „tak Greków, jak i barbarzyńców, tak uczonych, jak i niewykształconych” (por. Rz 1, 14).

1. *Historia*. *Dyrektorium* to jest opracowanym DCG z 11 IV 1971. We wrześniu 1994 zostali powołani wszyscy członkowie Międzynarodowej Rady ds. Katechezy działającej przy Kongregacji ds. Duchowieństwa. Prace nad koncepcją *Dyrektorium* trwały trzy dni, została ona przedstawiona do konsultacji Konferencjom Episkopatu, różnym specjalistom, Instytutom i Centrum studiów katechetycznych. Po otrzymaniu różnych sugestii, ostatecznego opracowania dokonała grupa biskupów oraz specjalistów w dziedzinie teologii i katechezy. Po trzech latach prac ostateczna

redakcja została zaaprobowana przez Ojca świętego Jana Pawła II 15 VIII 1997. *Dyrektorium* od razu zostało opublikowane w podstawowych językach: po łacinie, włosku, francusku, angielsku, niemiecku, hiszpańsku, portugalsku i po polsku.

2. *Natura i cel*. Jest nim „przedstawienie fundamentalnych zasad teologiczno-duszpasterskich, zaczerpniętych z NUK oraz z Soboru Watykańskiego II, ażeby przy ich pomocy lepiej wypełniać zadanie duszpasterskie w zakresie posługi słowa, a konkretnie katechezy”. Podstawowym zamierzeniem jest podanie refleksji i zasad, bardziej niż bezpośrednich zastosowań lub zaleceń praktycznych. Zostały uwzględnione dwa podstawowe wymagania. Z jednej strony kontekst Kościoła w ramach ewangelizacji postulowanej przez EN i CT. Z drugiej uwzględniono treści wiary zaproponowane przez KKK. Głównymi adresatami *Dyrektorium* są biskupi, Konferencje Episkopatu i ci, którzy z ich polecenia są odpowiedzialni za katechezę. Bezpośrednim celem jest pomoc w redakcji krajowych dyrektorów katechetycznych i katechizmów.

3. *Struktura i treść*. *Dyrektorium* zachowuje podstawową strukturę DCG z 1971, składa się ze wstępu, pięciu części i zakończenia. We wstępie został przedstawiony ogólny zarys interpretacji i zrozumienia sytuacji ludzkich i eklezyjalnych, wychodząc od wiary i ufności w moc ziarna Ewangelii. Część I składa się z trzech rozdziałów, zakotwiczących katechezę w KO i umieszczającą ją w ramach ewangelizacji, jak proponuje EN i CT. Część II ma dwa rozdziały. W pierwszym, zatytułowanym *Normy i kryteria przedstawienia orędzia ewangelicznego w katechezie*, w nowym układzie i w ubogaconej

perspektywie, są zebrane wszystkie treści rozdziału poprzedniego. Rozdział drugi, całkowicie nowy, służy przedstawieniu KKK jako podstawowego tekstu dla przekazywania wiary w katechezie i dla opracowania katechizmów lokalnych. Zostały podane podstawowe zasady odnośnie do opracowania katechizmów dla Kościołów partykularnych i lokalnych. Część III jawi się jako wystarczająco odnowiona; formuluje istotne elementy pedagogii wiary inspirowanej pedagogią Bożą. Kwestia ta ma znaczenie zarówno dla teologii, jak i dla nauk humanistycznych. Część IV jest zatytułowana *Adresaci katechezy*. W pięciu rozdziałach zwraca się uwagę na dość zróżnicowane sytuacje osób, do których kieruje się katechezę, na aspekty dotyczące sytuacji społeczno-religijnej, nakreślony został również problem inkulturacji. Część V umieszcza środek ciężkości katechezy w Kościele partykularnym, który ma obowiązek promowania oraz programowania działalności katechetycznej. Znajduje się również opis odpowiednich ról różnych pracowników katechezy i wymagań formacyjnych. Zakończenie zachęca do intensyfikowania działalności katechetycznej, zwieńcza całą refleksję i ukierunkowuje do ufności w działanie Ducha Świętego oraz skuteczność słowa Bożego, sianego w miłości.

4. *Próba oceny.* *Dyrektorium* jest ważnym etapem w realizacji postanowień Soboru Watykańskiego II i NUK. Proces rozwoju katechezy, od ukazania się DCG, charakteryzował się ofiarną posługą wielu osób oraz licznymi inicjatywami na rzecz ciągłego aggiornamento w dziele posługi słowa we współczesnym świecie. Nauczanie Pawła VI i Jana Pawła II, a zwłaszcza ukazanie się KKK, wymusiło niejako ponowne opracowanie tego rodzaju dokumentu. Jest

to dokument wyważony, bowiem skierowany do Kościołów partykularnych, których sytuacje i potrzeby duszpasterskie są bardzo zróżnicowane. Podkreślono, że ostatecznym celem katechezy jest doprowadzenie kogoś nie tylko do spotkania z Jezusem, ale do zjednoczenia, a nawet głębokiej z Nim zażyłości (nr 80). Została ukazana relacja katechezy z innymi elementami ewangelizacji (nr 60–76) oraz podkreślona eklezjalna natura katechezy (nr 78). Zadania katechezy, służące realizacji celu, to: rozwijanie poznania wiary, wychowanie liturgiczne, wychowanie moralne, nauczanie modlitwy, wychowanie do życia wewnętrznego i wprowadzenie do misji (nr 85–87). W *Dyrektorium* znajdujemy wyartykułowany cel i naturę KKK, jej linie przewodnie i rodzaj literacki (nr 119–129). Została uwypuklona zasada wierności Bogu i człowiekowi (nr 145) oraz pierwszeństwo katechezy dorosłych przed katechezą dzieci i młodzieży (nr 171–188). Podkreślając rozwiniętą świadomość społeczną i eklezjalną, zwrócono uwagę na konieczność specjalistycznego przygotowania katechetów do katechezy osób niepełnosprawnych (nr 189). Najbardziej znaczące osiągnięcie *Dyrektorium* to zharmonizowanie procesu katechezy z KKK, wierność Soborowi Watykańskiemu II oraz NUK.

Bibliografia

- C. BISSOLI, *Dyrektorium ogólne o katechizacji*, w: *Katecheza Kościoła w świetle „Dyrektorium ogólnego o katechizacji”*, Wydawnictwo WAM, Kraków 1999, s. 13–44; G. CRAVOTTA, *Il nuovo Direttorio Generale per la catechesi. Tradizione e rinnovamento*, „Itinerarium” 6 (1998) nr 10, s. 133–158; H. DERROITTE, *Les tâches se la catéchèse. Regards sur le Directoire Général pour la Catéchèse*, „Lumen Vitae” 53 (1998) nr 1, s. 103–112; J.M. ESTEPA, *La misión profética de la Iglesia: evangelización, catequesis y el Catecismo de la Iglesia Católica*, „Actualidad Catequética” 37

(1997) nr 176, s. 617–639; A. FOSSION, *Un nouveau Directoire Général pour la Catéchèse*, „Lumen Vitae” 53(1998) nr 1, s. 91–102; J. GALLAGHER, *Soil for the Seed. Historical, Pastoral and Theological Reflections on Educating to and in Faith*, Great Wakering, Essex, England 2001; TH.H. GROOME, *Holistic, Inclusive, Comprehensive Catechesis: The General Directory of Catechesis Revisited*, „The Living Light” 34 (1997–1998) nr 4, s. 66–74; D. CASTRILLÓN HOYOS, *Il Direttorio Generale per la Catechesi*, „L'Osservatore Romano” z dn. 19.09.1997, s. 1, 4; KONGREGACJA DUCHO- WIENSTWA, *Dyrektorium ogólne o katechizacji*,

Città del Vaticano 1997; B.L. MARTHALER, *The Faith of the Church and Its Evangelizing Mission*, „The Living Light” 34 (1997–98) nr 2, s. 6–56; C. SEPE, *Motivazioni, origini e caratteristiche*, „L'Osservatore Romano” z dn. 19.09.1997, s. 1, 4; T. STENICO (red.), *Evangelizzazione, catechesi, catechisti. Una nuova tappa per la Chiesa del Terzo Millennio*, Città del Vaticano 1999; P. TOMASIK, *Charakterystyka „Dyrektorium ogólnego o katechizacji”*, w: *Katecheza Kościoła w świetle „Dyrektorium ogólnego o katechizacji”*, Wydawnictwa WAM, Kraków 1999, s. 45–65.

ANDRZEJ KICIŃSKI